

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

988

Vragen van het lid **Sjoerdsma** (D66) aan de ministers van Buitenlandse Zaken en van Justitie en Veiligheid en aan de Minister-President over *het bericht «Zeker drie EU-lidstaten gaan Syriëgangers uit eigen land terughalen»?* (ingezonden 21 oktober 2019).

Antwoord van Minister **Blok** (Buitenlandse Zaken), mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid (ontvangen 5 december 2019).

Vraag 1

Kent u het bericht «Zeker drie EU-lidstaten gaan Syriëgangers uit eigen land terughalen»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat België, Duitsland en Frankrijk gaan proberen IS-gevangenen uit hun eigen land terug te halen uit Syrië tijdens de vijf dagen durende wapenstilstand? Zijn er andere Europese landen die datzelfde overwegen? Op welke wijze neemt u deel aan Europese overleggen hierover?

Antwoord 2

Nee. Deze berichtgeving bleek onjuist.

Nederland voert hoogambtelijk, alsook politiek, nauw overleg met Schengen-partner over het terugkeerdsvraagstuk.

Vraag 3

Is bij u bekend op welke wijze ze dit aanpakken?

Antwoord 3

Zie antwoord op vraag 2.

Vraag 4

Welke overwegingen lagen hieraan ten grondslag?

¹ «Zeker drie EU-lidstaten gaan Syriëgangers uit eigen land terughalen», Nu.nl, 18 oktober 2019.

Antwoord 4
Zie antwoord op vraag 2.

Vraag 5
Bent u bereid samen te werken met deze bondgenoten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5
Zie antwoord op vraag 2.

Vraag 6
Hebt u contact met de VS om te voorkomen dat IS-gangers onder de radar naar Europa en Nederland komen? Staat het Amerikaanse aanbod voor assistentie nog steeds?

Antwoord 6
De mogelijkheid dat Nederlandse uitreizigers onopgemerkt terug willen keren naar Nederland is niet nieuw. Om dit te voorkomen heeft Nederland, in samenwerking met andere Europese landen en andere internationale partners, maatregelen genomen. Alle uitreizigers zijn opgenomen in het Schengen-informatiesysteem en tegen hen is een Europees Arrestatiebevel uitgevaardigd. De paspoorten van uitreizigers zijn gesignaleerd en ongeldig verklaard. Hierdoor is het niet mogelijk om eigenstandig op een legale manier naar het Schengengebied terug te keren. Ook kunnen uitreizigers onderwerp zijn van inlichtingenonderzoek. Deze onderzoeken kunnen informatie opleveren over de terugkeer van een persoon. Wanneer Nederlandse uitreizigers zich melden op een diplomatieke post in de regio, kan consulaire bijstand verleend worden in afstemming met partners in de veiligheidsketen, met als inzet de gecontroleerde terugkeer naar Nederland ter fine van strafvervolgning. Daartoe worden zij onder begeleiding van de Koninklijke Marechaussee teruggebracht naar Nederland.

Vraag 7
Kent u het bericht «Irak wil geen Europese Syriëgangers berechten?»²

Antwoord 7
Ja.

Vraag 8
Klopt dit bericht en wat betekent dit voor het perspectief van berechting in de regio?

Antwoord 8
Irak heeft eerder aangegeven bereid te zijn tot het berechten in Irak van *foreign terrorist fighters* (FTFs) die vastzitten in detentiekampen in Noordoost-Syrië onder bepaalde voorwaarden. Nederland is dan ook, in nauwe samenwerking met enkele andere Europese partners, hierover gesprekken gestart met Irak. Ook berechting in Irak komt immers tegemoet aan het belang dat Nederland hecht aan berechting in de regio daar waar de misdrijven zijn begaan en de slachtoffers en de bewijzen zich bevinden. Echter, dergelijke berechting kan volgens Nederland en zijn Europese partners alleen plaatsvinden indien de doodstraf niet wordt opgelegd en een eerlijke procesgang wordt gegarandeerd. Deze boodschap is ook aan Irak gecommuniceerd.
De Minister van Buitenlandse Zaken van Irak, Al Hakim, gaf tijdens zijn bezoek aan Nederland op 28 en 29 oktober jl. aan dat dat zijn land alleen ISIS-strijders wil berechten die misdrijven in Irak of tegen Iraakse belangen hebben gepleegd. Daar heeft het Kabinet begrip voor, want Irak draagt reeds een zware last met de aanwezigheid van veel voormalige strijders van ISIS. Nederland blijft hierover dan ook, samen met onze Europese partners, in gesprek met Irak. Los van de uitkomst daarvan zal Nederland indachtig bovengenoemde voorwaarden in bilateraal en multilateraal verband dialoog en samenwerking blijven opzoeken om berechting van buitenlandse strijders

² «Irak wil geen Europese Syriëgangers berechten», Trouw 18 oktober 2019

in de regio te realiseren. Niet alleen van Nederlandse uitreizigers, maar ook van *foreign terrorist fighters* uit andere landen.

Vraag 9

Bent u bereid deze vragen voor het einde van de wapenstilstand tussen Turkije en Syrië te beantwoorden?

Antwoord 9

Deze vragen zijn zo spoedig mogelijk beantwoord.